

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/108/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6115218742
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 05. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ferdinand Zimmermann
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2017:6115218742.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ferdinanda Zimmermanna a členov senátu JUDr. Amy Odalošovej a JUDr. Janky Boroškovej v právnej veci žalobkyne: Bc. E. P., nar. XX. XX. XXXX, XXX XX A. E., Za G. XXX/XX, proti žalovanému: PROFÍ CREDIT Slovakia, s. r. o., 824 96 Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zast.: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., 811 04 Bratislava, Kubániho 16, o zaplatenie sumy 792,98 €, o určenie neprijateľnej podmienky a neplatnosti zmluvy, na odvolanie žalovaného zo dňa 20. 12. 2016 proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 10C/321/2015-46 zo dňa 15. 11. 2016, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

II. Žalobkyňa má právo na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyňi sumu 792,98 € v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Vo zvyšku bola žaloba zamietnutá. Súd prvej inštancie rozhodol, že žiada zo strán nemá nárok na náhradu trov konania a žalovanému bola uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok zo žaloby v sume 47,50 € v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

2. V dôvodoch rozhodnutia súd uviedol:

„1. Žalobkyňa žiada uložiť žalovanému povinnosť vydať jej bezdôvodného obohatenie v sume 792,98 Eur, o ktorú preplatila istinu úveru poskytnutého žalobcom. Tvrdí, že úver je bezúročný a bez poplatkov, lebo zmluva o ňom neobsahovala všetky povinné náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. f) a k) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Žalobkyňa tiež žiada určiť, že poplatok za odklad splátok podľa bodu 8.1 zmluvy je neprijateľnou podmienkou a, že zmluva o úvere je neplatná, lebo dohodnutá ročná úroková sadzba odporuje dobrým mravom.

2. Žalovaný argumentoval, že poplatok za odklad splátok nemôže byť neprijateľnou podmienkou, lebo žalobkyňa namieta jeho výšku, čo je vylúčené z prieskumu neprijateľných podmienok zákonom. Tento poplatok je navyše individuálne dojednaný, lebo dohoda o poskytnutí služby odkladu splátok sa podpisuje samostatne. Podľa žalovaného obsahuje zmluva všetky náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Údaj o konečnej splatnosti úveru je uvedený v čl. 4.5 zmluvných dojednaní, ktorý určuje ako termín konečnej splatnosti „deň splatnosti poslednej splátky“. Zmluva obsahuje aj termíny splatnosti jednotlivých splátok určením, ktorý deň v mesiaci je splátka splatná. V prípade výšky dojednaného úroku bola odplata za spotrebiteľské úvery regulovaná v zmysle § 53 ods. 6 O.z. účinného v čase uzatvárania zmluvy s tým, že nesmie prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery s prihliadnutím na mieru zabezpečenia záväzku, objem poskytnutých prostriedkov

a lehotu splatnosti. Podľa údajov určených MF SR bola priemerná odplata vo výške 48,52 % ročne, a tak ju dohodnutá odplata (úrok vo výške 70,02 % ročne) neprevyšovala podstatným spôsobom.

3. Pretože sa zástupca žalovaného pojednávania nezúčastnil, konal súd v zmysle § 180 CSP v jeho neprítomnosti a vykonal dokazovanie výsluchom žalobkyne a oboznámením sa s písomnými podaniami strán, zmluvou o úvere, zmluvnými dojednaniami, oznámením veriteľa o schválení úveru, výpismi z účtu, i ďalšími listinami v spise, a zistil nasledovné:

4. Strany uzavreli dňa 2. júla 2013 zmluvu o úvere, na základe ktorej sa žalovaný zaviazal poskytnúť žalobkyňu sumu 930 Eur a žalobkyňa vrátiť ju s úrokom 70,02 % ročne v 24 mesačných splátkach po 64,30 Eur k 19. dňu v mesiaci. Podľa oznámenia veriteľa o schválení úveru mala žalobkyňa splátky uhrádzať na číslo účtu 4017106432/7500. Z exportov pohybov na účte žalobkyne vyplýva, že z účtu žalovaného uvedeného v oznámení jej bola zaslaná suma 750,22 Eur a žalobkyňa na tento účet uhradila sumu spolu 1.543,20 Eur v 24 splátkach po 64,30 Eur v termínoch od 27. augusta 2013 do 15. júla 2015.

5. Súd posúdil zmluvu strán ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom v čase jej uzatvárania, lebo išlo o poskytnutie peňažných prostriedkov žalovaným ako veriteľom (predmetom jeho podnikateľskej činnosti je poskytovanie úverov) žalobkyňu ako spotrebiteľke - fyzickej osobe (podľa zmluvy nekonala v rámci zamestnania, povolania alebo podnikania). Súd zistil, že zmluva neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. f) a k) zákona č. 129/2010 Z. z. - dobu trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti úveru a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov.

6. Hoci je v zmluve dohodnutá splatnosť jednotlivých splátok na 19. deň v mesiaci, nie je určený termín splatnosti prvej splátky, a preto nemožno určiť, od ktorého mesiaca má žalobkyňa začať úver splácať. Preto nie je zřejmý termín splatnosti prvej ani ďalších splátok. V zmluve tiež nie je uvedené aká časť splátky pripadá na istinu, aká na úrok, a aká na iné poplatky. Ohľadne termínu konečnej splatnosti úveru - účelom § 9 ods. 2 písm. f) citovaného zákona je, aby spotrebiteľ bol už pri podpise zmluvy informovaný ako dlho je povinný plniť si povinnosť splácať úver, preto je nutné, aby dodávateľ v zmluve špecifikoval konečnú splatnosť úveru konkrétnym dátumom (obdobný právny názor vyslovený v rozhodnutí Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/151/2012 zo dňa 19. septembra 2012), čo v zmluve absentuje. Zo zákonného pojmu „termín“ konečnej splatnosti vyplýva, že úmyslom zákonodarcu bolo, aby bol v zmluve uvedený konkrétny dátum. Preto neobstojí obrana žalovaného, že v čl. 4.5 zmluvných dojednaní je termín konečnej splatnosti určený ako „deň splatnosti poslednej splátky“, lebo takéto všeobecné dojednanie, len konštatujúce samozrejme, neposkytuje spotrebiteľovi informáciu požadovanú zákonom. Pretože súd už vyššie konštatoval, že splatnosť jednotlivých splátok nemožno zo zmluvy určiť, nie je ani zřejmé, kedy sa stáva splatnou posledná splátka.

7. Pretože zmluva neobsahuje uvedené náležitosti, považuje sa úver v zmysle § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z. za bezúročný a bez poplatkov, čo znamená, že žalovaný má nárok len na vrátenie poskytnutej istiny zníženej o úhradu žalobkyne. Podľa výpisu z účtu poskytol žalovaný žalobkyňu sumu 750,22 Eur, hoci v zmluve sa zaviazal poskytnúť sumu 930 Eur. Dôkazné bremeno preukázať poskytnutie vyššej sumy ako tvrdenej a preukázanej žalobkyňou spočíva na žalovanom, lebo žalobkyňa nemôže preukázať jej „neposkytnutie“ ako negatívnu skutočnosť. Žalovaný však poskytnutie vyššej sumy ani netvrdil, preto súd vychádzal z toho, že sumou poskytnutej istiny je 750,22 Eur. Z výpisu z účtu vyplýva, že žalobkyňa uhradila žalovanému sumu 1.543,20 Eur, teda sumu o 792,98 Eur prevyšujúcu poskytnutú istinu. Pretože žalovaný nemal nárok na zaplatenie akejkolvek odplaty zo zmluvy o úvere, predstavuje táto suma jeho bezdôvodné obohatenie na úkor žalovanej, a preto súd žalobe v tejto časti vyhovel.

8. Na určení neplatnosti zmluvy o úvere pre rozpor dojednaného úroku s dobrými mravmi, a určení, že dohoda o poplatku za odklad splátok je neprijateľnou podmienkou, však nie je daný naliehavý právny záujem žalobkyne v zmysle § 137 písm. c) CSP. Naliehavý právny záujem je spravidla daný, ak by bez tohto určenia bolo ohrozené právo žalobcu alebo ak by sa postavenie žalobcu stalo bez tohto určenia neistým (R 17/1972). Naliehavý právny záujem je daný najmä vtedy, ak žalobca nemá možnosť žalovať na plnenie. V tejto veci chce žalobkyňa určiť neplatnosť zmluvy a neplatnosť zmluvného dojednania o poplatku z dôvodu, že nechce dojednaný úrok a poplatok, prípadne žiadnu inú ďalšiu odplatu prevyšujúcu istinu, žalovanému uhradiť. Žalobkyňa sa však už v konaní úspešne domohla vrátenia sumy preplatenej žalovanému, t.j. mala možnosť žalovať na plnenie. Preto neexistuje jej

naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmluvy a jej jednotlivých ustanovení. Naliehavý právny záujem nie je daný aj preto, že pri posudzovaní otázky bezdôvodného obohatenia súd predbežne (kladne) posúdil otázku „bezúročnosti“ a „bezpoplatkovosti“ poskytnutého úveru, teda, že žalovaný nemá nárok na zaplatenie úroku ani akéhokoľvek poplatku. Určenie neplatnosti zmluvy o úvere a neprijateľnej podmienky samostatnými výrokmi by preto pre žalobkyňu neprinieslo priaznivejšie postavenie.

9. Na túto vec nemožno aplikovať rozhodnutie NS SR sp. zn. 1MCdo/1/2009, na ktoré poukázala žalobkyňa. V uvedenom prípade NS SR skonštatoval existenciu naliehavého právneho záujmu na strane spotrebiteľa z dôvodu, že nemohol žalovať na plnenie (aktívne legitimovaný bol len dodávateľ), a preto nemal možnosť preskúmať platnosť úverovej zmluvy, čo bolo odňatím spravodlivosti. V tejto veci žalobkyňa výšku svojho dlhu, resp. to, o koľko viac žalovanému preplatila, nielenže pozná, ale sa aj úspešne domohla jej vrátenia.

10. Nárok na náhradu trov konania súd podľa § 255 ods. 2 CSP nepriznal žiadnej zo strán, lebo ani jedna nebola v konaní plne úspešná. Žalobkyňa bola plne úspešná v časti požadujúcej peňažné plnenie, žalovaný bol plne úspešný v časti určovacej žaloby. Keďže tieto nároky sa nedajú vzájomne kvantifikovateľne porovnať, má súd za to, že pomer úspechu strán je vyrovnaný.

11. Podľa výsledku konania v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 792,98 Eur, ktorej súd vyhovel, je žalobca v zmysle § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. povinný zaplatiť súdny poplatok zo žaloby, lebo žalobkyňa je ako spotrebiteľ od tohto poplatku podľa § 4 ods. 2 písm. za) zákona č. 71/1992 Zb. oslobodená. Z tejto sumy (ako základu poplatku) predstavuje poplatok podľa položky 1 písm. a) Sadzobníka súdnych poplatkov pri sadzbe 6 % a zaokrúhlení v zmysle zákona sumu 47,50 Eur, ktorú uložil súd zaplatiť žalovanému“.

3. Žalovaný podal proti rozsudku súdu prvej inštancie odvolanie v celom rozsahu. Dôvodil, že súd prvej inštancie rozhodol v rozpore s ust. § 9 ods. 2 písm. f) a písm. k) zák. č. 129/2010 Z. z., s ustanoveniami smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES a rozhodnutím Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/15. Odvolateľ poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č. k. 13Co/111/2014-166, ktoré uvádza: „V zmysle čl. 7 zmluvných dojednaní (č. I. 138) predstavuje zároveň toto oznámenie neoddeliteľnú súčasť zmluvy. Podľa vôle zmluvných strán teda toto oznámenie tvorí súčasť zmluvy uzavretej medzi jej účastníkmi. Vychádzajúc z počtu splátok, ich splatnosti je logické, že exaktný údaj o konečnej splatnosti úveru je zhodný s dátumom splatnosti poslednej splátky“.

4. Žalovaný poukázal aj na to, že Súdny dvor EÚ vo veci C-42/15 uviedol, že uvedený údaj je možné uviesť v akomkoľvek dokumente tvoriacom zmluvu, v ktorom sa okrem iného uvádza: „Zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument, ale všetky náležitosti uvedené v čl. 10 ods. 2 uvedenej smernice musia byť vyhotovené písomne alebo na inom trvalom nosiči“.

5. Zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania obsahuje výšku splátky, termín splatnosti ako aj počet splátok. Ustanovenia zák. č. 129/2010 Z. z. sú výsledkom implementácie smernice Rady 2008/48 je dôležité a podstatné vychádzať z § 9 ods. 2 písm. k) a jej ustanovení. Osobitne to určuje ako povinnosť aj čl. 22 ods. 1 smernice. Predmetná smernica má v rámci úniijného práva povahu plnej harmonizácie a na jej znenie sa preto pri výklade vnútroštátneho práva musí prihliadať. Členské štáty nie sú oprávnené či už legislatívne alebo aplikačne prijímať odchýlné ustanovenia. Z čl. 22 smernice vyplýva, že členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo svojom vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto smernice.

Záveru súdu súd nielen v zjavnom rozpore s vnútroštátnym právom, ale aj s unijným právom.

6. Žalovaný preto navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok okresného súdu a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Uplatnil si zároveň aj nárok na náhradu trov odvolacieho konania za súdny poplatok a trovy právneho zastúpenia.

7. K podanému odvolaniu sa žalobkyňa vyjadrila a uviedla, že s odvolaním žalovaného sa nestotožňuje, na svojom návrhu trvá a nijako ho nemieni meniť. Poukázala aj na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 15Co/332/2016-70.

8. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec v rozsahu určenom § 379 a § 380 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a rozsudok okresného súdu potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP ako vo výrokoch vecne správny.

9. Podľa ust. § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

10. V danej veci odvolací súd nezistil žiadne okolnosti, ktoré by spochybňovali správnosť záverov rozsudku súdu prvej inštancie. Z obsahu spisu vyplýva, že okresný súd správne postupoval, keď rozhodol v zmysle výroku.. Dôvody, pre ktoré tak urobil, okresný súd správne a podrobne rozobral v odôvodnení svojho rozsudku. S týmito dôvodmi sa v celom rozsahu stotožňuje aj odvolací súd a v podrobnostiach na ne odkazuje.

11. Odvolateľ predstrel v odvolaní svoj názor na riešenie problému, pričom svoje argumenty podporoval aj rozhodnutím Krajského súdu v Prešove ako aj z rozhodnutia Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/2015. Zdôraznil, že smernica Rady 2008/48 má v rámci únijného práva povahu plnej harmonizácie a na jej znenie sa preto pri výklade vnútroštátneho práva musí prihliadať.

12. Odvolací súd upozorňuje, že iný právny názor na riešenú vec, než ktorý zaujal procesný súd, sám o sebe nie je dôvodom na reparáciu alebo zrušenie rozhodnutia v tomto prípade súdu prvej inštancie. Táto skutočnosť sama o sebe nie je dôvodom ani vtedy, ak stránka - odvolateľ poukazuje na iné rozhodnutia súdov, ktoré zastávali iné stanovisko než napadnutý rozsudok. Na takéto rozhodnutia bez odôvodnených procesných dôvodov nemožno prihliadať.

13. Aj poukaz na smernicu Rady EÚ, rozhodnutia Európskeho súdu alebo únijné právo, nemožno bez ďalšieho premietnuť do rozhodnutia súdu v tom ktorom konkrétnom prípade bez toho, aby došlo k výkladu týchto aktov vo vzťahu k vnútroštátnemu právu.

14. V súvislosti s odvolacími námietkami žalovaného, odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že smernice Európskej únie (ďalej „Smernica“) sú všeobecne záväzným aktom únijneho práva, ktoré priamo zaväzujú iba členský štát, aj to iba čo do výsledku cieľov, ktoré má Smernica dosiahnuť. Táto záväznosť pre členský štát má za následok povinnosť členského štátu zabezpečiť potrebnú transpozíciu a implementáciu Smernice v prostredí členského štátu do takej miery, aby zabezpečil zodpovedajúce transpozíčné opatrenia, a tomu zodpovedajúcu aplikáciu vnútroštátnymi inštitúciami. Smernica je síce záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, avšak iba vo vzťahu k výsledku, ktorý sa má Smernicou dosiahnuť, pričom sa voľba foriem a metód ako cieľ dosiahnuť, ponecháva vnútroštátnym orgánom. Pre stanovenie priority vnútroštátnej úpravy a Smernice je teda rozhodujúci výsledok, ktorý sa má dosiahnuť. V zásade má preto prednosť vnútroštátna právna úprava a len vtedy, ak aplikáciou vnútroštátnej právnej úpravy sa nedosiahne výsledok sledovaný Smernicou, prichádza do úvahy aj aplikácia Smernice. To v konečnom dôsledku znamená, že aplikačná prax musí sledovať dosiahnutie cieľa predovšetkým výkladom vnútroštátnej právnej úpravy v zmysle cieľov (výkladu) v duchu interpretačných pravidiel orgánov Európskej únie.

15. Vo vzťahu k Smerniciam upravujúcim práva spotrebiteľa z pohľadu dôsledkov vnútroštátnej právnej úpravy je treba odlišovať, či vnútroštátna právna úprava zabezpečuje ochranu spotrebiteľa v minimálnom rozsahu vyžadovanom Smernicami, prípadne v rozsahu nad rámec právnej úpravy Smerníc alebo nezabezpečuje potrebnú mieru ochrany spotrebiteľa v porovnaní s požiadavkami Smerníc.

16. Odvolací súd zdôrazňuje, že ak Smernica zabezpečuje rovnakú alebo vyššiu mieru ochrany spotrebiteľa, je treba v plnej miere aplikovať vnútroštátnu právnu úpravu a nie je žiadny formálny, ani vecný dôvod uvažovať o aplikácii únijného práva. Aplikácia predpisu Európskej únie vydaného vo forme Smernice preto prichádza do úvahy iba vtedy, ak vnútroštátna právna úprava neumožňuje dosiahnutie cieľa sledovaného Smernicou tak, aby sa v potrebnej miere dosiahol cieľ sledovaný úpravou Európskej únie, avšak aj v tomto prípade treba odlišovať priamu aplikovateľnosť Smernice od výkladu vnútroštátnej právnej úpravy v zmysle cieľov sledovaných Smernicou.

17. Z uvedených dôvodov odvolací súd konštatuje, že nie je porušením únijného práva transpozícia čl. 10 ods. 2 písm. h) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/1948/ES (podľa ktorého má zmluva o úvere uvádzať výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa) do vnútroštátneho právneho poriadku podrobnejším spôsobom v § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch (výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov), pokiaľ vychádzajúc zo znalostí miestnych pomerov a správania sa poskytovateľov úverov precizuje podmienky zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

18. Ako bolo uvedené, cieľom Smernice č. 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere bolo zlepšiť kvalitu ochrany práv dlžníka - spotrebiteľa, aj požiadavkou na jeho včasné informovanie (pred vstupom do záväzkového právneho vzťahu) o termíne, počte a splatnosti splátok dlhu, preto zmluva o úvere má zrozumiteľným a stručným spôsobom poskytovať všetky potrebné informácie, aby sa mohol spotrebiteľ oboznámiť so svojimi právami a povinnosťami, ktoré mu z nej vyplývajú.

19. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie v prejednávanej veci vyložil vnútroštátne ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch i s ohľadom na znenie a účel predmetnej Smernice tak, aby sa ňou dosiahol sledovaný výsledok, ktorým je ochrana spotrebiteľa ako slabšej strany sporu.

20. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s ust. § 396 ods. 1 CSP, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP, keď v odvolacom konaní bola v celom rozsahu úspešná žalobkyňa, preto jej odvolací súd priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

21. O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).